

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle, kaupunginhallituksen päätös 14.6.2021 § 197

Kaupunginhallitus 07.02.2022 § 26
56/10.03.01.00/2022

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Valmistelija: Kaupunkikehitysjohtaja Esko Vuolukka

Oikaisuvaatimus Elisa Oyj:n matkaviestintukiaseman sijoittamisesta Tuorila, Huvilatie 3

46/10.03.00.02/2021

Kaupunginhallitus 14.06.2021 § 197

Esittelijä: kaupunginjohtaja Tuija Telén

Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mariitta Vuorenpää

Elisa Oy:lle on myönnetty 13.4.2021 1§ kaavoituspäällikön viranhaltijapäätöksellä poikkeamislupa teleliikennemaston paikalle Huvilakuja 1:n VP-alueelle.

Päätöksestä on tehty määräajassa 5 oikaisuvaatimusta kaupunginhallitukselle. (oikaisuvaatimukset liitteenä)

1. Duncan Heatfield, Huvilatie 11
2. Mila-Hulsi-Heatfield, Huvilatie 11
3. Jukka Saarni, Huvilatie 8
4. Anna-Maria ja Janne Joutsensalmi, Suutarinkuja 7
5. Tina Mattsson, Vattolantie 82

Oikaisuvaatimuksissa vaaditaan poikkeamis päätöksen kumoamista.

Oikaisuvaatimuksissa pyydettiin myös lisää aikaa päätöksentekoon, mutta lisäajan pyytäminen tehtyyn päätökseen ei ole mahdollista. Oikaisuvaatimuksesta päätettäessä oikaisuvaatimus joko todetaan aiheettomaksi tai aiheelliseksi.

Oikaisuvaatimuksissa kiinnitettiin huomiota samoihin asioihin kuin poikkeamisluvan naapurikuulemisen muistutuksissakin. Lisäksi 34 Tuorilalaista on allekirjoittanut näkemyksen, etteivät he koe puutteita teleliikenneyhteyksissä ja siksi kokevat hankkeen turhaksi. Vattolalainen Tina Mattsson vaatii päätöksen kumoamista säteilyvaikutusten varovaisuusperiaatteen ja Kestävä Karkkila ohjelman vastaisena.

Elisa Oy:ltä pyydettiin vastine oikaisuvaatimukseen. Vastine annettiin 12.5.2021. (liite)

Yhteenveto oikaisuvaatimuksista

1 Duncan Heatfield, Huvilatie 11

1. Liian nopea päätöksentekoprosessi, jossa yhteisö kokee itsensä järjestelmän uhriksi. Prosessi aloitettava uudelleen niin, että Elisa antaa ensin täydellisen selvitys ongelmasta, ja yhteisölle mahdollisuuden vastata, onko tämä todellinen ongelma.
2. Onko alueella mobiilidatayhteysongelmia ja kuinka kuituverkko vaikuttaisi matkaviestinjärjestelmän ongelmiin?
3. Ruma teollinen infrastruktuuri näkyvällä paikalla näkyisi moniin ikkunoihin ja Tuorilan tiellä liikuttaessa. Masto ei jää puiden taakse, koska puustoa ei ole, joten Elisan tulisi selvittää, miksi juuri tätä paikkaa on käytettävä ja löytyisikö toinen paikka.
4. Tuulettimen mahdollinen ääni voi estää ikkunoiden aukipitämisen. Tuulettimien melutasoja ei ole mitattu, joten melusaaste tulisi tutkia ennen päätöksentekoa

2 Mila-Hulsi-Heatfield, Huvilatie 11

Elisa perustelee hanketta langattoman verkon parannustarpeella. Asukkailta kysyttäessä tilanne on toinen. Liitekartassa on esitetty ne kiinteistöt, jotka eivät koe puutteita, eivätkä halua mastoa Tuorilaan ja 34 allekirjoitusta vahvistukseksi.

3 Jukka Saarni, Huvilatie 8

Oikaisuvaatimuksessa havainnekuvat Elonkujalta katsottaessa ja Huvilatie 11:n ikkunasta. Perustelut Tuorilan 27 asukkaan allekirjoittamasta muistutuksesta. (käsitelty viranhaltijapäätöksessä, joka liitteenä)

4 Anna-Maria ja Janne Joutsensalmi, Suutarinkuja 7

1. Korkea masto ei sovi ympäristöön ja tulisi sijoittaa taajama-alueen ulkopuolelle. Kiinteistöjen arvo laskee.
2. Säteilystä ei ole pitkäkestoisia eikä ajantasaisia tutkimustuloksia. Ala-koulu ja lapsiperheet altistuvat.
3. Linkkitornin ääni aiheuttaa häiriötä: kitinää ja narinaa tuulessa, ja tuuletin.
4. Tuorilan koulun lähelle ei sovi maisemaan kuulumaton, ruma linkkitorni.
5. Masto kerää jäätä, joka voi lentää kauaskin.
6. Koulumatkan varrella masto on vaarallinen, koska koululaiset kiipeilevät mastoon.
7. Muualla Suomessa ei rakenneta keskelle asuinalueita vaan kauemmas.

5 Tina Mattsson, Vattolantie 82

1. Kestävä Karkkila ohjelman mukainen, osallistava suunnittelu ei ole toteutunut.
2. Euroopan parlamentin Think Tankin (11.2.2020) mukaan osa tiedeyhteisöstä katsoo, että tarvitaan lisää tutkimusta 5G:n mahdollisista biologisista vaikutuksista erityisesti vakavien sairauksien esiintyvyydessä.
3. Linnut ja hyönteiset voivat joutua maston raja-arvot ylittävälle säteilyetäisyydelle, jolloin on syytä epäillä vakavia kielteisiä vaikutuksia, jotka on mainittu Suomen eläinsuojelulaisissa. 5G verkon pitkäaikaisvaikutukset eliöstöön on selvittämättä ja päätöksenteossa tulisi käyttää varovaisuusperiaatetta.
4. 5G tekniikka lisää energiankulutusta, joten energiatehokkuuden tuplaantuminen vuoteen 2030 mennessä ei toteudu.
5. 5G verkon rakentaminen on turhaa, koska alueella on kiinnostusta valokuidulle.
6. Karkkila voi rohkeasti ottaa huomioon varovaisuusperiaatteen ja asukkaiden mielipiteet, eikä tarvitse mennä lainsäädännön minimivaatimusten mukaan.

Yhteenveto Elisa Oy:n vastineesta

Väite 1 Esteettinen haitta: Elisa toteuttaa maston 36m:n korkuisena, joka on visuaalisen ilmeen kannalta sirompi vaihtoehto. Laitesuojan ympäristö maisemoidaan.

Väite 2 Ei tarvetta: Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tavoitteena on turvata hyvä teleliikennepalvelujen tarjonta ja käyttömahdollisuus. Masto palvelee myös muita teleoperaattoreita.

Väite 3 Ikuinen vuokrasopimus: Vuokrasopimus tehdään 15-20 vuodeksi ja siinä noudatetaan lakeja.

Väite 4 Säteilyn terveyshaitat: Alue, jolla säädösten mukaiset raja-arvot ylittyvät, on antennin välittömässä läheisyydessä, eikä ole mahdollista, että lähistön asukkaat joutuisivat tälle varoalueelle.

Väite 5 Liian lähellä asuinrakennuksia: Paras kuuluvuus saadaan rakentamalla asutuksen keskelle. Tuorilan maston etäisyydet asutukseen ovat tyyppillisiä.

Väite 6 Meluhaitta: Laitesuojien jäähtytyksestä aiheutuvasta melusta ei ole tullut muissa kohteissa huomautuksia. Melutaso alenee nopeasti laitesuojalta edettäessä. Meluasua korjataan vaihtamalla puhaltimien äänenvaimennin tehokkaampaan, jos ongelmia ilmenee. Maston äänet kovalla tuulella ovat normaaleja yhdyskuntarakenteiden ääniä.

Väite 7 Kiinteistöjen hinnat laskevat: Infrastruktuuri ja kiinteistöjen toimivuus paranevat, kun tarjolla on parhaat mahdolliset, luotettavat ja sujuvat tietoliikenneyhteydet.

Väite 8 Masto kerää jäätä: Masto kuuluu jäävaaraluokkaan R0-R3, jolloin masto voidaan sijoittaa mihin vain. Masto kerää vähemmän jäätä ja lunta kuin puusto.

Väite 9 Muualla ei rakenneta keskelle asutusta: Mastot rakennetaan sinne, missä asiakkaatkin ovat.

Väite 10 Valokuitu riittää: Valokuitu ei mahdollista ihmisten liikkuvuutta, joka on uusin suuntaus 5G:n mahdollistamassa kehityksessä.

Vastine oikaisuvaatimukseen

Mastohankkeesta on järjestetty MRL:n mukainen poikkeamislupiin liittyvä kuuleminen, joka on katsottu toimenpidelupaa edellyttävälle hankkeelle riittäväksi. Elisa Oy:n asiantuntijan mukaan heidän 700:ssa mastohankkeessaan vain yhdessä on järjestetty asukastilaisuus.

Mastot näkyvät maisemassa ja ikkunoihin. Teleliikenteen tukiasemat pyritään sijoittamaan mahdollisimman huomaamattomiin paikkoihin, mutta kaikilla alueilla se ei ole mahdollista. Aina etsitään vähiten haittaava paikka. Tuorilassa ei tarvealueella ole parempaa, kaupungin omistamaa puisto- tai metsäaluetta.

Kyseinen noin 40m:n mastotyyppi rakennetaan yleensä asutuksen keskelle ja siitä on esitetty esimerkkejä.

Sujuvien teleliikenneyhteyksien vaikutukset kiinteistöjen hintaan ovat yleensä positiivisia ja huonot tietoliikenneyhteydet hidastavat kiinteistökauppaa. Sujuvien teleliikenneyhteyksien edistämä etätyö vähentää liikkumisen energiankulutusta.

Valokuituvaihtoehto edellyttää kiinteistöltä vähintään 1000€:n investointia kuukausimaksujen lisäksi. Kuituverkko ei ole liikkuva laajakaista ja sen tueksi käyttäjä tarvitsee myös kännykkäliittymän.

Liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, säteilyturvakeskus tai muu valtakunnallinen taho eivät ole asettaneet teleliikennemastojen säteilyvaikutuksia uudelleen arvioitaviksi, eikä varovaisuusperiaatteelle ole todettu oikeuskäytännössä olevan perusteita. Jos Karkkilassa halutaan lopettaa teleliikennemastojen rakentaminen ajatushautomoiden tuloksiin tai muihin tietoihin perustuen, siitä tulee olla kaupunginvaltuuston periaatepäätös.

Vaikka 34 Tuorilan asukasta on sitä mieltä, että ei tarvitse parempia teleliikenneyhteyksiä, voivat muut Tuorilalaiset olla eri mieltä. Parempi teleliikenneyhteys Tuorilassa vapauttaa kaistaa myös laajemmalla alueella esim. Järvenpään kylässä.

Päätösehdotukset kaupunginhallituksen valittavaksi:

A: Oikaisuvaatimuksissa ei ole esitetty sellaisia syitä tai vaikutuksia, joiden mukaan poikkeamisesta olisi MRL 171§:n mukaista haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, että oikaisuvaatimukseen ei ole aihetta.

B: Oikaisuvaatimukset nostivat esille hankkeen aiheuttamat sosiaaliset vaikutukset (MRL171§ 4. mom.) aiheuttaessaan asukkaissa voimakasta torjuntaa maston visuaalista ilmettä kohtaan sekä pelkoja ja epävarmuutta säteilyn vaikutuksista. Näistä näkökulmista kaupunginhallitus katsoo, että oikaisuvaatimukset ovat aiheellisia ja kumoaa Tuorilan mastolle myönnetyn poikkeamisluvan.

Taloudelliset vaikutukset

- Tietoliikenneyhteyksien palvelutaso on olennainen osa kaupunkien kykyä kilpailla asukkaiden ja yritysten sijoittumisesta.

Esityslistan liite

- Oikaisuvaatimukset : 5kpl
- Elisa Oy:n vastine
- Viranhaltijapäätös §1 kaavoituspäällikkö

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus valitsee päätösvaihtoehdon _____.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja teki käsittelyn aikana muutetun päätösesityksen:

Kaupunginhallitus päättää kumota Tuorilan mastolle myönnetyn poikkeamisluvan. Oikaisuvaatimukset nostivat esille hankkeen aiheuttamat sosiaaliset vaikutukset (MRL171§ 4. mom.) aiheuttaessaan asukkaissa voimakasta torjuntaa maston visuaalista ilmettä kohtaan sekä pelkoja ja epävarmuutta säteilyn vaikutuksista. Näistä näkökulmista kaupunginhallitus katsoo, että oikaisuvaatimukset ovat aiheellisia ja kumoaa Tuorilan mastolle myönnetyn poikkeamisluvan.

Timo Hongell esitti Olli-Pekka Arvilan kannattamana muutetun päätösesityksen:

Kaupunginhallitus hylkää oikaisuvaatimukset. Oikaisuvaatimuksissa ei ole esitetty sellaisia syitä tai vaikutuksia, joiden mukaan poikkeamisesta olisi MRL 171§:n mukaista haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, että oikaisuvaatimukseen ei ole aihetta.

Äänestyksessä kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus sai neljä ääntä, jotka antoivat Satu Ahjoniemi, Heli Ahjoniemi, Jarkko Ilonen ja Mia Sundström.

Timo Hongellin päätösehdotus sai viisi ääntä, jotka antoivat Olli-Pekka Arvila, Risto Sintonen, Päivi Hellgren, Timo Hongell ja Anna Tallgren.

Äänestyksen tuloksena kaupunginhallituksen päätökseksi muodostui vaihtoehdon A mukainen oikaisuvaatimusten hylkääminen.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti hylätä oikaisuvaatimukset. Oikaisuvaatimuksissa ei ole esitetty sellaisia syitä tai vaikutuksia, joiden mukaan poikkeamisesta olisi MRL 171§:n mukaista haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, että oikaisuvaatimukseen ei ole aihetta.

Kaupunginhallitus 07.02.2022 § 26

Helsingin hallinto-oikeus on lähettänyt 8.12.2021 Karkkilan kaupunginhallitukselle lausuntopyynnön, joka koskee kaupunginhallituksen 14.6.2021 § 197 oikaisuvaatimuksia koskevaa päätöstä, johon on jätetty valitus. Lausunnon toimittamiselle on pyydetty ja saatu lisäaikaa 15.2.2022 asti.

Ptk tark.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia syitä tai vaikutuksia, joiden mukaan poikkeamisesta olisi MRL 171 §:n mukaista haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Mastohankkeessa on noudatettu MRL 171 §:n mukaisten poikkeamislupien kuulemista. Maston sijoittamiselle ei ole MRL 171§ mukaista estettä. Näin ollen kaupunginhallitus edelleen katsoo, että oikaisuvaatimukseen ei ole aihetta.

Päätös: Keskustelun kuluessa Heli Ahjoniemi teki Outi Pietiläisen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

Kaupunginhallitus antaa seuraavan lausunnon:

Valitus oli aiheellinen. MRL 171 §:n kohta 4: poikkeaminen johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Lisäksi uusi kaupunginhallitus toteaa, että päätös oli valitettava. Tulevaisuudessa tulisi kehittää uusi kaupunginlaajuinen suunnitteluprosessi, joka päättää tietoliikenneinfrastruktuurin allokoinnista oikeudenmukaisesti osallistavalla tavalla.

Koska oli tehty muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että oli suoritettava äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Ahjoniemen muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin kolme (3) JAA-ääntä (Tallgren, Meri, Salapuro) ja kuusi (6) EI-ääntä (Ahjoniemi, Jumisko, Laaksonen, Pietiläinen, Toikka, Riikonen).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 6-3 Ahjoniemen muutosehdotus tuli kaupunginhallituksen päätökseksi.

Täytäntöönpano: Helsingin hallinto-oikeus